

H. Jensen (Aarhus Amts 3die Valgfreds):
 Jeg maa ogsaa ranske det for min Pligt at be-
 grunde min Stilling til den foreliggende Sag.
 Jeg er nemlig i det modsatte Tilfælde af det, som
 det sidste ærede Medlem udtalte, at han var i,
 og da dette Stridt, at negte Finantsloven, er af
 en saa faaregen og overordentlig Betydning, at vel
 Sagen gaar til det, uden naar han efter en m-
 den Overveelse af Forholdene ser en tvingende
 Nødvendighed derfor, saa skal jeg tillade mig med
 saa Ord at redegjøre min Opfattelse af den fore-
 liggende Sag. De Forhold, som ere bestemmende
 for mig i denne Sag, ere ikke fra i Dag eller
 igaar, deres Rod ligger længere tilbage i Tiden,
 og i Grunden ere de ligesaa gamle som selve Fri-
 heben. Det er en Synderlighed, men tillige en
 overordentlig uheldig Omstændighed ved vort Fri-
 hedsliv her i Danmark, at det, saalange
 det har været til, har været angrebet af
 ondarte Sygdomme, der ikke blot have tæret
 paa dets Kraft og lammet dets Bæret og Trivsel,
 men ogsaa i en betænkelig Grad have angrebet
 dets Livsrod. Det Modsætningsforhold, der be-
 staar mellem Folkethinget og den høie Regjering,
 angaar, som den ærede Drdsfører idag udtalte, hoved-
 sagelig Stillingen — Retstillingen og Magtstillin-
 gen — mellem Lovgivningsmagtens forskellige
 Led, og kan altsaa ikke være udgaet fra enkelte
 Medlemmers forskellige Opfattelse af Enkelthe-
 derne, men maa være en Følge af en forskjellig
 Opfattelse af selve Frihedsbegrebet. Da nu netop
 de Grunde, som ere bestemmende for mig, ogsaa
 ere hentede fra min Opfattelse af Frihedsbegrebet,
 vil jeg tillade mig med nogle faa Ord at udtale
 mig derom. Naar den høiere Finantsminister
 for et Dieblit siden omtalte Forhold, som to ærede
 Medlemmer allerede have berørt, og som jeg ogsaa
 skal berøre, nemlig de engelske Forhold, da er jeg
 ikke saa heldig at kunne se, at det danske Folk
 skulde behøve 600 Mar for at komme fra Grund-
 loven til det parlamentariske System. Stulde der-
 til behøves saa lang Tid, har jeg meget stor Frygt
 for, at det aldrig kommer dertil. Man maa
 lægge Mærke til en historisk Forskiel, som der er
 imellem engelske og danske Forhold, en Forskiel,
 som ingen af de andre Talere har gjort opmærk-
 som paa. Den engelske Tilstand, som den nu er,
 har nemlig udviklet sig gennem gamle Tilstande
 fra Middelalderen uden nogen egentlig Afbrydelse.
 Det danske Folk var ogsaa i Middelalderen inde
 paa Selvstyrelse, og dette er i Grunden en Tanke,
 der har havt hjemme i vort Folk lige fra Old-
 tiden af: den var i Middelalderen kommen til at
 ligge i Hænderne paa nogle faa Begunstigede,
 men det var dog en Selvstyrelse, om end en
 overordentlig indskrænket. Men saa blev denne
 Selvstyrelse i 1660 afbrudt, og vi kom ind paa
 en ny Vej, og den fuglte vi i 200 Mar, nemlig
 det bureaukratiske Kongedømme (Bille: Den
 Historie kjende vi!). Det tror jeg nok, jeg kjen-

der den ogsaa. Forskjellen er nu den, at vor
 Udvikling er bleven afbrudt derved, at vi i 200
 Mar have været inde paa et nyt System, medens
 derimod den engelske Udvikling ikke har været af-
 brudt. Men af den Afbrydelse, jeg omtalte, fød-
 tes der en Omstændighed, som jeg nærmere skal
 omtale. I disse 200 Mar skabtes nemlig lidt efter
 lidt det Bureaukrati og den bureaukratiske Tanke
 og Bestræbelse, som danner det vigtigste Led i
 Oppositionen imod Friheden. Man sagde i 1848,
 man har sagt det senere, og man siger det endnu,
 at Folket ikke er modent til Friheden, og man
 tænker da nærmest paa den store Bøndestand og
 paa Arbejderstanden, paa alle dem, som man i
 Almindelighed kan betegne som de la-
 vere Lag i Samfundet. Naar man har
 sagt, at Folket ikke var modent til Friheden,
 har man derimod ikke tænkt paa dem, der ved
 Dannelsen, Videnskabelighed og Formue indtage de
 høieste Pladser i Samfundet; nei, det var en
 Selvsølgelse, at de maatte være modne til Friheden.
 Jeg over imidlertid i dette Dieblit at gjøre den
 Paastand gjældende, at være de lavere Lag umodne,
 saa være de høiere Lag det lige saa vel, og jeg
 skal nærmere begrunde denne min Paastand. Ser
 man paa Rjendsgjeringerne fra 1848 indtil nu,
 vil man let se, at de lavere Lag i Samfundet
 have villig erkjendt, at de ikke havde al den Kund-
 skab og al den Dannelsen, og al den Interessesfor
 det offentlige Liv, som Friheden kræver. Det,
 som de imidlertid have gjort for at indhente det
 Forsømte, vidner om, at de have erkjendt det og
 have erkjendt det villig. Skoler til at afhjælpe
 Manglen paa Kundskab have reist sig rundt om-
 kring ved Folkets egen Villie og Anstrengelse, og
 skjønt der fra Statens Side er i den Tid gjort
 overordentlig Lidt for Oplysningsvæsenet, vil dog
 Sagen i dette Dieblit benægte, at særlig den Del
 af Folket, som jeg her tænker paa, nemlig Bønde-
 standen, har gjort — man kan dristig sige — et
 Reaktionsstridt fremad, ja, saa stort et Stridt, at
 Reaktionen finder det alt for stort. Et andet
 Vidnesbyrd om, at de lavere Lag anerkjendte den
 tilstedeværende Mangel, var den Billighed, hvor-
 med de i Begyndelsen af Frihedstiden lode sig
 lede af de mere Oplyste. De valgte jevnlig Med-
 lemmerne til de lovgivende Forsamlinger ud af de
 høiere Lag, de holdt mangan en Gang længere
 paa dem, end de burde, og først efterat de aaben-
 bært havde svigtet den Sag, som de vare valgte
 til at forsvare, lod man dem falde, medens derimod
 de Mænd, som ikke troede, men trofast frembar den
 Sag, de vare kaldede til at forsvare, have bevaret
 Lilliden den Dag i Dag. Og vil man nu spørge
 om, hvilke de store Feil ere, som disse Samfunds-
 lag have begaaet paa Grund af, at de havde
 disse Mangler, ja saa har man anført en Mangde,
 af hvilke jeg dog kun skal fremhæve et Par
 Stykker. Man har f. Ex. sagt, at det skulde
 være en Hovedbestræbelse hos Demokratiet, at ville